

Torbágyi - Novák József

902.6

Tabian

CIVITATIS

A világ legrégebbi fővárosa

Idő:

["1937"]

Személy:

Helyszám:

Forrás:

Nemzeti újság
Budapest. 19

VIII/28

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

A Tabán lebontásának és parkosításának többek között még váratlan előnyévé lett az ott szükségszerűen lefolytatott talajrendezés következtében előálló ásátások elrendelése. A tabáni ásátások ugyanis a legszenzációsabb eredményeket hozták meg. Senki sem számított arra a sikerre, ami itt meglepetésszerűen bekövetkezett. Még nincs is egészen a maga teljességében tudományosan feldolgozva mind az a sok régészeti kincs, amit a tabáni ásátások felszínre vetettek, de annyi máris kiderül, hogy az egész világon nincsen sehol még egy olyan főváros, amelynek területén a legrégebbi kőkorszaktól kezdve az emberi művelődés összes korszakainak emlékeit megtalálták volna a tudósok úgy, mint itt, a tabáni ásátások alkalmával. A romantikus Tabán vedlett viskói alatt ugyanis megtalálták tudósaink a legősibb korszakok legkezdetlegesebb ősemberének szerszámaát, a fejlettebb korszakok emberének tűzön pattintgatott, főkételesebb kőfegyvereit és háziesszközeit, továbbá a réz- és bronzkorszakok jellegzetes emlékeit egyaránt. Mindezek a leletek azt bizonyítják, hogy Budapest helyén, éppen a Tabánban, már a legrégebbi ősidőkben is laktak emberek. Ez a mindenképpen fontos földrajzi pont már az ősember primitív életében is lakott hely volt. E hely fontosságát és szerepét az ősembertől kezdve minden korszak embere ismerte és a maga céljaira fel is használta nemesak lakó- és telepedési helyül, hanem gyógyfürdő és közlekedési céljaira is. Ezt a lakóhelyi folyamatoságot a világ egyetlen más fővárosa sem tudta eddig felmutatni. Ez bizonyítja, hogy Budapest a világ legrégebbi fővárosa. De az említett emlékeken kívül igen nagy mennyiségben találtak még itt kelta, római, hunn-avar, ősmagyar, Árpád-kori, vegyesházbéli, törökidőbeli és újabbkori emlékeket is. Ezeknek száma olyan magasra rug, hogy kiállításukra és rendezésükre különálló nagy múzeumra lenne a fővárosnak szüksége. Ez a múzeum azonban egyelőre még föl nem épülhet költséghány miatt. Az azonban kétségtelen, hogy előbb vagy utóbb, de okvetlenül fel kell épülnie. Legcélszerűbb volna mindjárt úgy

megterveztetni és úgy építtetni fel, az új tabáni gyógyszállót, hogy annak egyik szárnyában helyet kaphasson az itt felásott és megtalált régészeti kincseknek legalább is a legnevezetesebb része. Hiszen nincsen a világon még egy olyan hely sehol, ahol a legrégebbi kőkorszaktól kezdve máig, megszakítatlanul, minden művelődési korszak emlékeit ilyen tömegben és annyira hiánytalanul fellelhetők lennének.

Ezek a páratlanul álló leletek azonban nemesak azt vetítik elénk, hogy a magyar főváros a világ legrégebbi fővárosa, hanem egyúttal azt is, hogy itt kell keresnünk a világ legrégebbi gyógyhelyét is. Eppen ezért ez a világon páratlanul álló tabáni gyűjtemény megérdemelné, hogy méltó elhelyezést kapjon a tabáni gyógyszálló egyik szárnyában. Hadd láthassák a világ minden részéből ide gyögyulni jövő idegeneket, hogy ez a hely, áldott megleforrásai következtében már a legrégebbi korszakokban is gyógyhely és dunai rovje következtében pedig fontos közlekedési, — átkelési — pont volt. Hadd tapasztalhassák az idegenek e létesítendő múzeum termeiben sétálgatva, hogy a világ legrégebbi gyógyfürdőjében vannak. Ennek a fontos szempontnak kidomborítása, ilyen páratlanul érdekes muzeális anyag mellett, maga is példa nélkül állana a világ összes gyógyfürdőinek történetében.

Milyen büszkék az osztrákok fürdőhelyeik római kori emlékeire. Itt azonban minden korszak emlékei fellelhetők. Ilyen nincs több sehol a világon. Ezt a múzeumot tehát okvet-

lenül meg kellene csinálni. Sajnos, a tabáni gyógyfürdő már kiirt pályázatának feltételeinél erre nem gondoltak. De még mindig helyrehozható lenne ez a mulasztás, hiszen a pályázók ezt a szempontot is tekintetbe vehetik és terveiket így is elkészíthetik. Ezt a kikötést még utólag is fel lehet venni a feltételek közé. Mielőbb közzé kellene tenni a Fővárosi Közlönyben.

A lebontott Tabán kövei rendkívül sok érdeklésztőt és ragyszerüt regélnak a szakembereknek. De sok érdekeset tudnak mesélni az érdeklődő nagyközönségnek is. A lebontott tabáni köveknek ezekből az érdekes regéiből és meséiből adunk ezuttal egy kis bevezetőt. Mert ezek a lebontott kövek és az alattuk talált régészeti emlékek bizonyították be azt az eddig senki által nem is sejtett nagyszerű tényt, hogy Budapest nemesak az egész világ legrégebbi fővárosa, hanem egyúttal legrégebbi gyógyfürdője és üdülőhelye is. Ebben a két fontos tekintetben tehát világhírré emelkedett szépséges fővárosunk egyedüli a maga nemében. Maga is unikum. Az egész világon páratlanul álló nevezetesség.

Eddig ezt magunk se tudtuk. Tabán lebontott kövei világosítottak fel bennünket minderről. Már csak ezért magáért is érdemes volt lebontani a Tabánt. S most aztán, hogy mindezt megtudtuk, elsőragu kötelességünk úgy hazánk, mint fővárosunk érdekében, mindezt az egész idegyülekvő világ tudtára is adni.

Torbágyi-Novák József.